

۷- اقتصادی صادرات مواد اولیه از کشورهای در حال توسعه (۲)

این بخش از مقاله نشانگر شواهد عینی واکنش صادرات مواد اولیه نسبت به عرضه و تقاضا می باشد. این نتایج تجربی به پائین بودن کشش قیمتی و با لای بودن کشش درآمدی تقاضا برای مواد اولیه صادراتی و کشش عرضه نسبت به قیمت - که معمولاً در کوتاه مدت پائین تر و در بلندمدت بالاتر از کشش قیمتی تقاضا است - اشاره دارد.

— معادله های عرضه و تقاضا برای چهار گروه مواد اولیه و انرژی .....

برای بدست آوردن معادله های عرضه و تقاضا، پنج منطقه کشورهای در حال توسعه و پنج گروه مواد اولیه مشخص شده اند. مناطق عبارتند از: آفریقا، آسیا، اروپا، خاور میانه و نیمکره غربی (بر اساس تعریف گزارش چشم انداز اقتصاد جهانی "صندوق بین المللی پول)، دلیل انتخاب مناطق فوق، امکان دستیابی به آمار و روشی های خاص موجود بین کشورهای هر منطقه می باشد. ۵ گروه کالایی عبارتند از: (۱) مواد غذایی، (۲) نوشیدنی ها و تنباکو، (۳) مواد اولیه کشاورزی، (۴) مواد معدنی و (۵) انرژی. دلیل این تفکیک این است که در صورتیکه تجزیه و تحلیل بر روی مجموع روابط کلیه کالاهای صورت گیرد، بعلاوه تفاوت میزان حساسیت انواع کالاهای نسبت به تغییرات قیمت و درآمد، ممکن است نتایج گمراه کننده ای بدست آید. بعلاوه ممکن است خصوصیات معادلات عرضه و تقاضا بین انواع کالاهای متفاوت باشد. بویژه، شرایط بازاری انرژی نیاز به روش بردی متفاوت از چهار

گروه دیگر دارد، تعدیل تقاضای صادراتی نسبت به تغییر شرایط بازار در خلال یک دوره یکساله صورت میگیرد، لکن تعدیل عرضه صادراتی بدلیل امکان تعدیل تاخیری، در دوره بیش از یکسال صورت میگیرد. (۱)

ابتدا معادله عرضه و تقاضا را برای هاشمی و گروه اول کالیبران میکنیم. در معادله تقاضا، کالای K بوسیله منبع منطقه ای عرضه آن تفکیک شده است.

تقاضای جهانی برای صادرات کالای K از کشور در حال توسعه منطقه R بصورت تابع لگاریتمی خطی زیر میباید:

$$\ln X_D^k = a_0 + a_1 \cdot \ln(PX_R^k / PW^K) + a_2 \cdot \ln YW \quad (1)$$

متغیرها عبارتند از:

X_D^k : مقدار تقاضای صادرات کالای K از منطقه R

PX_R^k : قیمت صادراتی کالای K از منطقه R

PW^K : قیمت متوسط کالای K در بازارهای بین المللی

YW : درآمد واقعی در کشورهای واردکننده

از آنجا که معادله (۱) بصورت لگاریتمی بیان شده، a_1 کشش تقاضای جهانی برای صادرات کالای K از منطقه R نسبت به تفاوت قیمت صادراتی منطقه R و متوسط قیمت جهانی برای کالای K میباشود و a_2 کشش تقاضای صادراتی برای کالای K با توجه به درآمد واقعی جهانی است.

عرضه صادرات کالای K از منطقه R بصورت یک تابع لگاریتمی خطی از نسبتهای جاری و قبلی قیمت صادراتی کالای K به سطح قیمت داخلی در کشور تولیدکننده در منطقه R، شاخص ظرفیت تولیدی در منطقه R و تغییرات ناگهانی عرضه میباید:

(۱): در این مقاله، صادرات مواد اولیه از مناطق مختلف بصورت جایگزین — یکنه ای ناقص عمل مینمایند.

$$\text{LnXS}_R^K = B_0 + B_1 \cdot \text{Ln}(P_X^K / P_R E_R) + B_2 \cdot \text{Ln} \left(\frac{P_X^K}{P_{R-1} E_{R-1}} \right) + B_3 \cdot \text{Ln} \bar{Y}_R + B_4 \cdot \text{Ln} SS_R + B_5 \cdot t \quad (2)$$

که متغیرها عبارتند از:

XS_R^K : میزان صادرات کالای K عرضه شده از منطقه R

P_R : سطح قیمت داخلی در کشورهای تولیدکننده منطقه R به پول داخلی

E_R : نرخ برابری پول داخلی کشورهای تولیدکننده (هرواحد پول محلی به دلار آمریکا)

$\bar{Y}_R$: شاخص ظرفیت تولیدی کل در منطقه R

SS_R : تغییرات ناگهانی عرضه در منطقه R

t : متغیر زمانی که تغییرات در از آمدت موثر در عرضه صادرات کالای K را منعکس میسازد.

معا دله عرضه نشانگر این نکته است که صادراتکنندگان با افزایش

قیمت صادرات نسبت به قیمت داخلی، عرضه صادرات خود را افزایش میدهند. (1)

متغیر قیمت دوره قبل، امکان تعدیل عرضه را تا تاخیری فراتر از دوره یکسال فراهم میسازد. انتظار میرود که با افزایش ظرفیت تولید در منطقه

R، صادرات کالای K افزایش یابد. SS_R منعکس کننده سایر عوامل موثر

بر صادرات از منطقه R میباشد. B_1 و B_2 بترتیب کشش عرضه صادرات

نسبت به قیمت منطقه R و قیمت دوره قبل میباشد و B_3 کشش عرضه نسبت

به ظرفیت تولید میباشد. با اصلاح و تعدیل معادله عرضه برای قیمت صادرات

در منطقه R، معادله زیر بدست میآید:

$$\text{LnPX}_R^K = b_0 + b_1 \cdot \text{LnXS}_R^K + b_2 \cdot \text{Ln} P_R E_R + b_3 \cdot \text{Ln} \left(\frac{P_X^K}{P_{R-1} E_{R-1}} \right) + b_4 \cdot \text{Ln} \bar{Y}_R + b_5 \cdot \text{Ln} SS_R + b_6 \cdot t \quad (3)$$

(1): Lagged Price Variable.

ضرایب تعدیل شده به شکل زیر با پارامترهای اصلی در ارتباط اند:

$$b_0 = \frac{B_0}{B_1}, \quad b_1 = \frac{1}{B_1}, \quad b_2 = \frac{B_1}{B_1}, \quad b_3 = \frac{B_2}{B_1},$$

$$b_4 = \frac{B_3}{B_1}, \quad b_5 = \frac{B_4}{B_1}, \quad b_6 = \frac{B_5}{B_1}$$

معادله‌های عرضه و تقاضا برای انرژی:

معادله تقاضا برای صادرات انرژی از منطقه R بصورت معادله

لگاریتمی خطی زیر بدست آمده است:

$$\ln X_{DR}^{en} = a_0 + a_1 \cdot \ln(PW^{en}/PW) + a_2 \cdot enYW + a_3 t \quad (4)$$

که در آن X_{DR}^{en} میزان تقاضا برای صادرات انرژی از منطقه R، PW^{en} متوسط قیمت جهانی انرژی، PW متوسط سطح قیمت جهانی، YW درآمد واقعی کشورهای واردکننده و t متغیر زمانی میباشد.

عرضه انرژی از هریک از مناطق کشورهای در حال توسعه توسط

عوامل خارجی و غیراقتصادی تعیین میشود. این مناطق شامل اعضای اصلی اوپک نیستند و بنا بر این، تصمیمات متخذه توسط این کشورها تحت تاثیر اوپک نمیباشد. در بسیاری از این کشورها، تصمیمات مربوط به تولید توسط دولت‌ها که فراهم‌کننده سرمایه‌گذاریهایی اولیه صنعت نفت میباشند، اتخاذ میشود. بنا بر این، عوامل غیراقتصادی نیز بر روی بخش انرژی بسیاری از این کشورها تاثیر دارد پس:

$$XS_R^{en} = \overline{XS_R^{en}} \quad (5)$$

نتایج بررسی حاکی از آن است که در زمینه تقاضا برای صادرات:

- تمامی کشش‌های قیمتی بجز یک مورد، کوچکتر از یک هستند. در نتیجه، تغییر در قیمت‌های نسبی، در کوتاه مدت، تاثیر محدودی بر روی تقاضا برای صادرات مواد اولیه خواهد داشت. متوسط کشش قیمتی تقاضا برای مواد غذایی ۰/۲۲-، نوشیدنی‌ها و تنباکو ۰/۳۳-، مواد خام

- کشا ورزی ۰/۶۲ - مواد معدنی ۰/۵۱ - وانرژی ۰/۲۱ - است. تفاوت بین کَشش قیمتی مناطق، کمتر از تفاوت بین کَشش قیمت کالاها است. در صورتیکه کَشش قیمتی افریقا در نظر گرفته نشود، محدوده کَشش قیمتی برای مناطق بین ۰/۲۱ - تا ۰/۳۳ - است. متوسط کَشش قیمتی تقاضا برای تمامی کالاهای مناطق مذکور، ۰/۳۵ - محاسبه گردیده است.
- متوسط کَشش درآمدی مواد غذایی ۱/۲۰، نوشیدنیها و تنباکو ۰/۶۸، مواد خام کشا ورزی ۰/۵۶، مواد معدنی ۲/۱۶ و انرژی ۳/۵۳ است. این نتایج حاکی از آنست که صادرات محصولات کشا ورزی نسبت به نوسانات در تقاضای جهانی، از سایر محصولات حساسیت کمتری دارند.
- در زمینه عرضه محصولات صادراتی:
- ضرایب تخمین زده شده برای متغیر قیمت در منطقه آسیا دارای علامت مورد نظر بودند و مدل بخوبی عمل نمود، در حالی که در مورد منطقه افریقا، ضرایب مذکور علامتی اشتباه دارند و بزرگتر از انتظار هستند. علت آنست که قیمتهای صادراتی در آسیا عمدتاً "متعکس کننده قیمتهای تولیدکننده هستند، تا صادرات تشویق شود. در حالی که در افریقا، علیرغم افزایش قیمتهای صادراتی در خلال دهه های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰، قیمتهای واقعی تولیدکننده کاهش یافتند. کاهش قیمت به کاهش تولید مواد غذایی منجر شد که این امر به همراه رشد جمعیت، باعث کاهش صادرات مواد غذایی گردید.
- برای گروه های کالائی نیز کَشش قیمتی و عملکرد مدل برای نوشیدنیها و تنباکو بهترین، و برای مواد معدنی ضعیف ترین عملکرد را داشت. مدل سازی عرضه مواد معدنی کاری بس مشکل است و در این
- (۱): مثلاً، اگر در تئوری پیش بینی شده که ضریب مورد نظر بایدها دارای علامت مثبت باشد، نتیجه تحقیق عکس این مطلب را نشان میدهد.

گروه ازکالاها احتمالاً "تفکیک بیشتری با دید صورت بگیرد. بعلاوه، بسیاری از مواد معدنی دارای سهمیه‌های صادراتی هستند که ارتباط چندانی با قیمت‌ها ندارند.

ضریب قیمت‌های تاخیری نیز تنها برای مواد غذایی و مواد دکم کشاورزی با معنی بودند. در این رابطه، کوتاه بودن دوره آماری، متفاسات بودن ساختار ونحوه تاثیر قیمت‌های گذشته بر عرضه و تقاضا بین کالاهای مورد بررسی وعدم تفکیک لازم در آنها از عمده عوامل موثر بودند. متغیر ظرفیت نیز عملکرد خوبی نداشته چرا که این متغیر مستقل از متغیر زمانی، میزان صادرات و قیمت‌های صادراتی نیست. این امر تفسیر ضرایب را خصوصاً "برای مناطقی چون آفریقا و خاور میانه دشوار میساخته که بعداً "از معادله حذف گردید.

متغیرهای زمانی نشانگر نیز در مقاطع معینی جهت نشان دادن تغییرات ساختاری و افزایش قیمت نفت بکار برده شدند. در بعد تقاضا، افزایش قیمت نفت به افزایش تقاضا برای برخی ازکالاها منجر گردید. زیرا که، احتمالاً "برخی از کشورهای با افزایش هزینه تولید و در نتیجه کاهش تولید داخلی مواجه گردیدند. در بعد عرضه، افزایش قیمت نفت هم به افزایش و هم به کاهش کالاهای صادراتی منتهی گردید. در کشورهای که عرضه محصولات صادراتی کاهش یافته افزایش قیمت نفت هزینه تولید را با لبرده بود. لکن در مورد کشورهای کالاهایی که عرضه افزایش کمتری داشتند و این کشورها توانستند عرضه این محصولات را برای برطرف ساختن تقاضا، افزایش دهند.

جدول شماره ۱- برآورد معادله تقاضا برای صادرات مواد غذایی، نوشیدنی ها و تنباکو، مواد خام کشا و رزی، مواد معدنی و انرژی از منطقه کشورهای در حال توسعه، ۸۲-۱۹۶۳

معادله تقاضا					منطقه و کالا
(۲) R ^۲	متغیرهای روند (۱) زمانی و نشا نگار	a _۲	a _۱	a _۰	
					آفریقا
۰/۷۴	-	۱/۰۱	-۰/۳۲	۲/۹۶	مواد غذایی
۰/۷۰	-۰/۰۹ t _۱	۱/۳۴	-۰/۳۱	۱/۸۶	نوشیدنیها و تنباکو
۰/۷۱	-	۰/۵۴	-۳/۲۸	۲/۱۸	مواد خام کشا و رزی
۰/۷۱	-	۳/۸۵	-۰/۸۵	۵/۲۶	مواد معدنی
۰/۹۳	-۰/۱۸ t _۱	۵/۱۰	-۰/۰۶	-۱۷/۴۴	انرژی
					آسیا
۰/۸۴	-	۱/۱۴	-۰/۳۳	-۰/۵۱	مواد غذایی
۰/۳۴	۰/۰۱ D _۱	-۰/۱۴	۰/۰۸	۴/۴۲	نوشیدنیها و تنباکو
۰/۷۹	-	۰/۴۶	-۰/۳۴	-۲/۵۰	مواد خام کشا و رزی
۰/۸۶	-	۱/۱۹	-۰/۴۰	-۰/۹۴	مواد معدنی
۰/۹۸	۰/۲۹ D _۱	۳/۵۶	-۰/۳۶	-۱۰/۲۱	انرژی
					اروپا
۰/۷۶	-	۱/۱۲	-۰/۱۴	-۲/۲۶	مواد غذایی
۰/۱۷	-	-۰/۳۸	-۰/۲۶	۶/۳۱	نوشیدنیها و تنباکو
۰/۵۶	-	۱/۱۵	-۰/۲۱	۱/۳۹	مواد خام کشا و رزی
۰/۸۷	-	۲/۹۱	-۰/۴۸	-۴/۳۷	مواد معدنی
					خاورمیانه
۰/۷۰	۰/۲۲ D _{۷۷}	۱/۵۴	-۰/۴۶	-۱/۷۱	مواد غذایی
۰/۶۷	-	-۰/۴۱	-۰/۰۹	-۲/۵۶	مواد خام کشا و رزی
۰/۸۹	-	۰/۲۶	۰/۶۰	-۱/۷۰	مواد معدنی
۰/۶۱	-	۲/۵۲	-۰/۲۸	-۵/۶۱	انرژی
					نیمکره غربی
۰/۷۶	-	۱/۳۲	-۰/۱۱	۰/۳۵	مواد غذایی
۰/۷۵	-	۰/۵۱	-۰/۳۳	۲/۲۳	نوشیدنیها و تنباکو
۰/۳۷	-	۰/۰۴	-۰/۱۴	۵/۷۸	مواد خام کشا و رزی
۰/۵۴	-	۱/۷۴	-۰/۳۸	-۰/۱۸	مواد معدنی
۰/۹۲	۰/۶۰ D _۱ - ۱/۶۹ D _۱	۰/۸۱	۰/۳۹	۰/۷۵	انرژی

(۱): Trend and dummy Variables.

(۲): Coefficient of determination : ضریب تعیین

جدول شماره ۲- برآورد معادله مرصه برای صادرات مواد غذایی، نوشیدنیها و تنباکو، مواد خام
کتابداری و مواد معدنی از منطقه کشورهای در حال توسعه ۸۲-۱۹۶۳

معادله مرصه								منطقه و کالا
R^2	b_6	b_5	b_4	b_3	b_2	b_1	b_0	
								<u>آفریقا</u>
۰/۹۶	$-۰/۰۵۴ \epsilon_1$	$۰/۳۰ D_1$	-	$۰/۲۵$	$۰/۷۲$	$-۰/۷۸$	$۲/۶۶$	مواد غذایی
۰/۹۵	-	$۰/۲۸ D_2$	-	$-۰/۰۶$	$۱/۲۹$	$-۰/۲۰$	$-۰/۳۰$	نوشیدنیها و تنباکو
۰/۹۸	-	$-۰/۱۰ D_1$	-	$-۰/۱۳$	$۱/۲۱$	$۱/۲۲$	$-۸/۲۱$	مواد خام کشتا و رزی
۰/۹۵	$۰/۰۲ \epsilon_1$	-	$۱/۹۲$	$۰/۰۵$	$۰/۰۲$	$-۰/۵۲$	$-۲/۳۶$	مواد معدنی
								<u>آسیا</u>
۰/۹۹	-	$-۰/۵۳ D_1$	$-۰/۸۸$	$-۰/۲۰$	$۱/۳۲$	$۰/۸۲$	$-۲/۶۱$	مواد غذایی
۰/۹۹	-	$۰/۰۲ D_2$	$-۰/۳۹$	$۰/۱۱$	$۱/۲۰$	$۳/۳۹$	$-۱۸/۲۲$	نوشیدنیها و تنباکو
۰/۹۸	-	$-۰/۰۸ D_1$	$-۴/۰۱$	$-۰/۱۲$	$۴/۶۲$	$۵/۸۹$	$-۲۵/۰۷$	مواد خام کشتا و رزی
۰/۹۹	-	$۰/۰۷ D_1$	$-۳/۱۹$	$-۰/۰۸$	$۳/۱۹$	$۴/۱۸$	$-۹/۴۴$	مواد معدنی
								<u>اروپا</u>
۰/۹۸	-	-	$-۰/۲۲$	$-۰/۷۷$	$۱/۰۵$	$۵/۲۳$	$-۸/۰۹$	مواد غذایی
۰/۹۷	-	-	$-۰/۹۲$	$-۰/۰۹$	$۰/۲۵$	$۰/۸۱$	$-۴/۰۸$	نوشیدنیها و تنباکو
۰/۹۸	$۰/۰۱ \epsilon_1$	$-۰/۰۵ D_1$	$۲/۲۴$	$-۰/۱۷$	$۰/۰۷$	$-۲/۵۵$	$۶/۲۲$	مواد خام کشتا و رزی
۰/۹۸	$۰/۰۸ \epsilon_3$	$۰/۲۱ D_1$	-	$۰/۲۸$	$۰/۷۱$	$۰/۰۴$	$-۱/۰۴$	مواد معدنی
								<u>خاورمیانه</u>
۰/۹۰	$۰/۰۱ \epsilon_1$	-	-	$۰/۲۰$	$۱/۰۵$	$-۰/۳۷$	$۰/۶۱$	مواد غذایی
۰/۹۹	$-۰/۰۶ \epsilon_1$	-	-	$۰/۳۹$	$۰/۳۱$	$-۲/۶۹$	$۲۰/۱۵$	مواد خام کشتا و رزی
۰/۹۵	$-۴/۰۱ \epsilon_3$	$-۰/۲۳ D_1$	-	$۰/۵۴$	$۰/۸۷$	$۰/۱۴$	$-۲/۷۳$	مواد معدنی
								<u>نیهمکره غریبی</u>
۰/۹۷	-	$۰/۲۱ D_1$	$۲/۸۰$	$۰/۱۸$	$۰/۲۲$	$-۲/۴۹$	$۱/۵۳$	مواد غذایی
۰/۹۱	-	-	$۱/۲۶$	$۰/۳۶$	$۱/۱۰$	$۱/۸۴$	$-۱۰/۵۰$	نوشیدنیها و تنباکو
۰/۹۹	$۰/۱۰ D_2$	$۰/۰۱ D_1$	-	$-۰/۱۰$	$۱/۷۶$	$-۳/۳۵$	$۱۸/۹۹$	مواد خام کشتا و رزی
۰/۹۷	$-۴/۰۱ \epsilon_3$	-	$۰/۸۹$	$۰/۱۱$	$-۰/۲۲$	$-۱/۳۲$	$۲/۶۱$	مواد معدنی

– بررسی کششهای عرضه و تقاضای کالا

.....

این قسمت شامل لیست جامعی از کششهای عرضه و تقاضای کالاها که توسط سایر مطالعات برآورده شده و مقایسه آنها با کششهای برآورده شده در این بررسی میباشد. در مورد تقاضا، برآوردهای آگروه کالایی توسط این بررسی اطلاعات خوبی جهت مقایسه بدست میدهد، لکن در بعد عرضه، برآورد-های این بررسی برای آگروه کالایی (انرژی استثنای شده است)، نسبتاً ضعیف است و لازم است تاکید بیشتر بر روی سایر برآوردها باشد.

کششهای عرضه و تقاضا که در جدول ۳ آمده است از منابع مختلف جمع-آوری شده است. بدلائل مختلفی باید با این برآوردها با احتیاط رفتار کرد. اولاً کیفیت مطالعاتی که این برآوردها از آنها اخذ شده است، خصوصاً در رابطه با واکنش عرضه، تفاوتهای گستردهای وجود دارد، ثانیاً، "بدلیل تفاوتهای مربوط به متغیرهای قیمته دوره‌های زمانی و کیفیت آمارهای استفاده شده، برآوردهای مقداری برای یک کالای خاص دارای دامنه وسیعی میباشد. ثالثاً، "ممکن است بعضی از معادلات در هر یک از تحقیقات به گونه نادرستی مشخص شده باشند، برای مثال، ممکن است معادله تقاضای عرضه جداگانه معین شده باشد در حالیکه توأم با یکدیگر بسیار مناسب تر میبودند. رابعاً، "تعیین تاثیر متغیرهای دوره قبل امر مشکلی است. مدل سازی فرآیند تعدیل انتظارات قیمت تولیدکننده ممکن است به عوامل مختلفی نظیر تغییرات هوا، تغییرات تولید و سایر حوادث اقتصادی ناشی از عوامل بیرون زابستگی داشته باشد که متغیرهای دوره قبل نمیتوانند بهد کفایتی در برگیرنده آنها باشد.

در زمان انجام مقایسه بین این برآوردها، دقت بر روی چگونگی بدست آمدن نتایج نیز مهم است خصوصاً "لازم است بین واکنش کشش قیمتی

جدول شماره ۳- دامنه برآورد کشتیهای عرضه و تقاضای

کالا

مآخذ	کشت فیمتی عرضه در		کشتی	کشتی	کالا
	بلند مدت	کوتاه مدت	میمنی	درآمدی	
(۱)	-	-	-۰/۵۸	۰/۹۸	مواد غذایی
(۲)	۰/۸۰	۰/۴۲	-۰/۲۲	۰/۵۰	متوسط*
(۳)	۰/۷۹	۰/۴۲	-	-	چوب
(۳)	۰/۷۲	۰/۵۲	-	-	فولاد
(۴)	-	-	-۰/۲۵	-	لیمبات
(۳)	۱/۰۱	۰/۱۸	-	-	چوبها و روغنها
(۴)	۱/۰۶	۰/۲۹	-	-	میوه
(۴)	-	-	-۰/۵	-	ذرت
(۳)	۰/۷۲	۰/۲۲	-	-	ذرت
(۳)	۰/۵۷	۰/۲۴	-	-	ذرت
(۴)	-	-	-۰/۲۵	-	گوشت
(۳)	۰/۸۰	۰/۲۹	-	-	گوشت
(۵)	-	-	-۰/۲	۰/۲	گوشت
(۳)	۰/۲۲	۰/۲۷	-	-	برنج
(۵)	-	-	-۰/۲	۰/۲	برنج
(۳)	۱/۱۶	۱/۱۴	-	-	سویا
(۳)	-/۸۷	۰/۲۹	-	-	شکر
(۵)	-	-	-۱/۱	۱/۱	شکر
(۳)	۰/۹۲	۰/۲۵	-	-	سبزیجات
(۳)	۰/۵۶	۰/۳۰	-	-	سبزیجات
(۵)	-	-	-۰/۲	۰/۲	سبزیجات
(۱)	-	-	-۰/۵۸	-/۹۸	نوشیدنی ها و تنباکو
(۲)	۰/۴۶	۰/۲۷	-۰/۲۵	۰/۲۵	متوسط*
(۳)	۰/۷۹	۰/۲۸	-	-	کاکائو
(۵)	-	-	-۰/۲	۰/۲	کاکائو
(۳)	۰/۵۲	۰/۲۷	-	-	قهوه
(۵)	-	-	-۰/۶	۰/۵	قهوه

* رقم متوسط از محاسبه میانگینی کشتیهای کالاها که در جدول آمده است.

کالا	کشش درآمدی	کشش قیمتی عرضه در		کشش قیمتی تفاضلی
		بلندمدت	کوتاه مدت	
چای	-	۰/۱۳	۰/۰۴	-
	۰/۵	-	-	-۰/۳
تنباکو	-	۰/۴۱	۰/۲۹	-
	-	-	-	-۰/۵
مواد خام کشاورزی	۰/۸۵	-	-	-۰/۶۷
متوسط ^۱	۰/۸	۰/۵۱	۰/۳۳	-۰/۴۴
پنبه	-	۰/۸۹	۰/۴۳	-
	۰/۸	-	-	-۰/۳
کنف	-	۰/۷۴	۰/۵۳	-
	-	-	-	-۰/۵
کاشوچو	-	۰/۳۱	۰/۱۸	-
	-	-	-	-۰/۸
الیاف میمال	-	۰/۲۳	۰/۴۶	-
چوب	-	۰/۵	۰/۳	-۰/۴
پشم	-	۰/۳	۰/۱	-۰/۲
مواد معدنی	-	-	-	-۰/۳
متوسط ^۲	۲/۸	۰/۲۷	۰/۵	-۱/۱
پوکسیت	۲/۳	۰/۲	۰/۰	-۱/۳
مس	۱/۰	۰/۲	-/۰	-۰/۲
سنگ آهن	-	۰/۳	۰/۰	-۰/۷
سرب	-	-	-	-۰/۲
منیزیم	-	-	-	-۰/۱
فلح	۵/۰	۰/۲	۰/۰	-۵/۰
روی	-	-	-	-۰/۱
اثری	۱/۲۲	-	-	-۰/۵۴

* : رقم متوسط از محاسبه میانگین کششهای کالاها که در جدول آمده به دست آمده است.

(۱): Goldstein and Khan (1984)

(۲): Author's Calculations

(۳): Askari and Cummings (1977)

(۴): UNCTAD (1984)

(۵): Behrman (1977)

شرح: ماخذی که به وسیله عدد در جدول
متخین شده اند:

یک کالای خاص نسبت به تغییر در قیمت نسبی آن کالا، و واکنش کش قیمتی برای یک گروه کالایی نظیر مواد غذایی نسبت تغییر در قیمت آن گروه کالایی، تفکیک قابل شد. کاهش اول احتمالاً "بزرگتر از دوم خواهد بود، زیرا امکانات جایگزینی برای یک کالای خاص بسیار بیشتر از یک گروه کالایی می باشد. بهمین ترتیب انتظار می رود کاهش قیمتی برای یک منطقه از کاهش قیمتی برای تمام مناطق، بدلیل امکانات بیشتر جایگزینی بین مناطق مختلف بزرگتر باشد. این نکته می باشد بهنگام مقایسه کششهای مجموع مدنظر قرار گیرد.

از مقایسه برآوردهای مختلف این نتیجه گیری کلی بدست می آید که، کاهشهای درآمدی تقاضا برای صادرات کالایی کشورهای در حال توسعه بین ۳/۵ تا ۴/۵ قرار دارد. نتیجه دیگر این که، تقاضا برای تولیدات کشاورزی نسبت به درآمد مدکم کاهش است. نتایج بدست آمده برای گروه نوشیدنیها و تنباکو در حد وسط دو گروه فوق قرار دارد. این نتیجه گیری میتواند منعکس کننده کاهش درآمدی بالاتر برای صادرات کشورهای در حال توسعه نسبت به صادرات جهانی بطور اعم باشد.

یک نتیجه کلی دیگر این که، تقاضا برای صادرات کالایی نسبت به تغییرات کوتاه مدت قیمت حساسیت زیادی ندارد. برآوردها در حدود ۵/۲- تا ۱/۱- بوده است. در اینجا هم کاهش برای محصولات کشاورزی پایین تر از مواد معدنی و انرژی بوده است و کاهش صادرات مواد غذایی پودری پایین ترین سطح قرار داشته است.

نتایج فوق تا بایدکننده این مطلب نیز می باشد که عرضه صادرات کالایی نسبت به قیمتها در بلندمدت حساس تر از کوتاه مدت است و کششهای قیمتی عرضه در کوتاه مدت عموماً "پایین تر از کاهش قیمتی تقاضای مربوطه می باشد.

از موارد استفاده این اطلاعات، ارائه پیش‌بینی برای یک کشور خاص می‌باشد. زمانی که کشش قیمت و درآمد برای کالاهای مربوط به یک کشور معین شدند، مجموع کشش کلیه کالاهای می‌توانند تعیین کننده تاثیر تغییرات قیمت‌های داخلی، قیمت‌های خارجی و درآمد خارجی بر روی صادرات آن کشور باشد.

- نتیجه‌گیری

oooooooooooooooooooo

تجارت در صادرات کالایی برای کشورهای در حال توسعه، بدلیل مختلفی دارای اهمیت گذشته نیست. این کشورها بین سالهای ۱۹۶۵ تا ۱۹۸۰ سهم قابل ملاحظه‌ای از بازار را به نفع کشورهای صنعتی از دست دادند، که دلیل آن از یکسور شد طرفیت پرداختش کشورهای در حال توسعه و از سوی دیگر رشد فزاینده جمعیت این کشورها در همان دوره بوده است. کشورهای در حال توسعه طی دوره فوق سهم خود در صادرات جهانی مصنوعات را افزایش دادند، لکن این افزایش بهیچ وجه برای جبران کاهش صادرات مواد اولیه کافی نبود. اگر کشورهای در حال توسعه خواستار حل مسئله بدهی و بهبود دورنمای رشد درآمد خود می‌باشند، این امر مستلزم بازپس‌گیری سهم صادرات خود در بازارهای جهانی مواد اولیه می‌باشد. این بدان معنی است که باید سیاست‌های حمایتی در بازارهای جهانی کالاها را یا بند و کشورهای در حال توسعه نیز باید ساختار قیمت نسبی داخلی را بگونه‌ای حفظ نمایند که مبنای کالایی سالمی را تضمین نموده و توانم با آن تولید داخلی را از طریق سایر روشها تشویق نمایند.

نتایج بدست آمده نشانگر کم‌کشش تقاضا برای کالاهای صادراتی نسبت به تغییر در قیمت و کم‌کشش تقاضا برای صادرات مواد غذایی،

نوشیدنی ها و تنباکو، و مواد خام کشاورزی زکشورهای در حال توسعه نسبت به درآمد، میباشد. شواهد همچنین نشان میدهد که در کوتاه مدت کششهای قیمتی عرضه عموماً "پائین تر از کششهای قیمتی تقاضا میباشد، لکن در دراز مدت، حساسیت عرضه صادرات کالایی از کشورهای در حال توسعه نسبت به قیمت از حساسیت تقاضا بیشتر است.

نتایج بدست آمده همچنین موید مفید بودن سیاست قیمت گذاری میباشد. در کشورهای در حال توسعه عرضه صادرات قطعاً "نسبت به انگیزه های قیمت بهبود یافته، واکنش نشان میدهد. این شواهد بکارگیری نرخ ارز به عنوان ابزار سیاست اقتصادی برای بهبود تجارت از طریق افزایش تقاضا و افزایش عرضه صادرات کالایی را توسط یک کشور در حال توسعه تأیید مینماید.

بعلاوه، گروه بندی کشورهای در حال توسعه امکان پاسخگویی به شواهد بیشتری درباره سیاستهای گسترده تر فراهم میسازد. برای مثال، شواهد نشان میدهد، در صورتیکه نرخ ارز سیاستهای قیمت گذاری تولیدکننده در یک گروه کشوری بطور همزمان هدایت شود، موجب افزایش بیشتری در صادرات کالایی هر یک از کشورهای درون گروه میشود. همزمان، تفاوتهای درون منطقه ای موجود باعث واکنشهای متفاوت نسبت به سیاستهای نرخ ارز در بین مناطق مختلف میشود. از بعد تقاضا، عموماً "تفاوت بین مناطق کمتر از تفاوت بین کالاهاست. بطور کلی کششهای قیمتی تقاضا برای آفریقا و آسیا با لاترازا بیشتر و بعلاوه کششهای قیمتی تقاضا برای مواد اولیه کشاورزی و معدنی با لاترازا کمتر است.

به نقل از: IMF Staff International Monetary Fund, Papers: (Washington: 1978). PP. 204-217.